

Klaipėda

www.klaipeda.diena.lt

KETVIRTADIENIS, RUGSĖJO 24, 2020

210 (21 908)

PIRMAS miesto dienraštis

Dėl minimalios algos didinimo – nesibaigiantys nesutarimai.

Lietuva 7p.

Duris į Europą pirmasis pravėrė „Neptūnas“.

Sportas 18p.

Skolos „Sodrai“ išaugo daugiau nei penkis kartus.

Šiandien priedas

Kaina 0,59 Eur

Dėl V.Baumilos dainos - vaikų psichologų rūstybė

Šiandien uostamiestyje naujajį savo albumą pristatantis žinomas atlikėjas Vaidas Baumila sulaukė vaikų psichologų kirčio. Dainininkas į naująjį repertuarą įtraukė dainą, kuri dar jos sukūrimo metais sulaukė kritikos dėl įžvelgto savizudybės romantizavimo. Pats atlikėjas ragina į muzikos kūrimus žvelgti ne taip tiesmukai.

Asta Aleksėjūnaitė
a.aleksejunaite@k1.lt

Romantizuoja savizudybės?
Socialiniame tinkle užvirusi diskusija apie radijo stotyse itin dažnai skambančią dainą „Mergaitė“ keliai į akademinę bendruomenę. 4»

■ **Įsivėlė:** V.Baumila feisbuke sulaukė aštrios vaikų psichologų kritikos dėl dainos, kuria jis pristatinėja naujajį savo albumą. Inga Jodytė / Fotobankas nuot.

„Tai skaudl pamoka visam pasauliui.“

Pabrėžė Klaipėdos meras Vytautas Grubliauskas Lietuvos žydų genocido aukų atminimo renginyje.

5p. »

Vaikino bute - mina ir automatas

Dalva Janauskaitė
d.janauskait@k1.lt

Metalo gaminių remontu ir gamyba užsiimančio klaipėdiečio namuose aptiktas arsenalas priverė atlikti pareigūnus. Naikupės gatvėje esančiame bute jis laikė ne tik automatinį ginklą, bet ir miną.

Pirmoji policininkus pasiekusi informacija buvo apie tai, kad 25 metų įmonės savininkas turi šovinių, skirtų šaudyti koviniais ginklais.

Siekdami, kad įtariamasis būtų užkluptas netikėtai, rugpjūtį pareigūnai surengė sulaukymo akciją ir Minijos gatvėje sustabdė įtariamojo automobilį. Sulaukyme dalyvavo ginkluoti policininkai. Tą pačią dieną pareigūnai atliko kratą vaikinui namuose, esančiuose Naikupės gatvėje. 8»

Dėl V. Baumilos dainos - vaikų psichologų rūstybė

Septynerius metus sositinės jaunimo pagalbos linijoje savanoriavusi Aistė Natkevičiūtė sakosi atpažįstanti pauglių lūpose skambančias šios dainos frazes.

„Apie šioje dainoje atpažintus suicidinius momentus jau buvo viešai kalbėta, tačiau daina tebesiskamba eteriuose ir tebeskamba radijo stotyse. Nors prieš keletą metų dainą atlikėjas V. Baumila yra aiškines situaciją tuo, jog lietuviai esą yra patys labai linkę į savigaiją, leidžiasi sužlugdomi, yra labai emocionali, o skausmas praeina ir tampa patirtimi. Man labai apmaudu, V. Baumila yra nuostabus kūrėjas. Jis ne tik išvaizdus jaunuolis, bet jo dainos pagaulios jaunimui. Tai, kad jis kūryboje, kurią neša žmonėms, neatpažįsta savižudybės romantizavimo, mane tikrai šokiruoja“, – patikino tarplautinių projektų, skirtų jaunimui, koordinatore.

Specialistė tikino, kad per septynerius savanoriavimo metus ne kartą turėjo išklaudyti pagalbos ieškančius pauglius, o jų lūpose skambėję ketinimai – sukrečiantys.

„Tokiomis pat frazėmis prabildavau nusizudyti norintys žmonės. Aš tai galu patvirtinti iš savo patirties. Jauni žmonės pasakodavo, kad jie yra išsiskyre, nebemato prasmės gyventi, kad jiems yra sunku. Jie įsitikinę, jog ryto nesulauks, pavyzdžiui, iššoks iš devinto pastato aukšto. Klausydamu tokių pokalbių, girdėdavau, kad jaunimas neturi už ką užsikabinti, neranda to, kas jiems padėtų išgyventi. Jie nebematydavo vidinių resursų. Man tokia daina, kuri atlieka žinomas atlikėjas, yra siaubinga. Kažkam gali atrodyti, jog dainuoti apie savižudybę – labai romantiška. Tačiau yra rizika, kad tam tikrais momentais jaunimas šia daina ims vadovautis“, – nuomonę išsakė A. Natkevičiūtė.

Kelia atsakomybės klausimą

Specialistė kelė klausimą, ar kūrėjai tikrai neturi jausti atsakomybės už tai, kokią žinių transliuoja visuomenei?

„Kažkam pasisekė gimti sėkmingose šeimose, kur yra kalbama apie savo išgyvenimus arba yra galimybių tam tikrais momentais kreiptis į specialistus. Tačiau gyvenime ne visi yra sėkmingi. Ne visi moka ir geba atpažinti savo jausmus. Klausantis tokios dainos gali kilti įvairių impulsų. Aš ne tik norėčiau, kad diskusija šiais klausimais plstytų, bet norėčiau kūrėjus pakviesti į diskusiją ir paskatinti juos bendradarbiauti su psichologais. Jie taip pat turėtų suprasti, kad *influencerių* karta gali da-

■ **Atsakomybė:** Jaunimo pagalbos linijoje savanoriavusi A. Natkevičiūtė atpažįsta pauglių lūpose skambančias V. Baumilos dainos frazes ir tikina, jog atlikėjai turėtų atidžiau rinktis kūrinis. *Arminė Aršvytė nuotr.*

ryti įtaką tam tikriems procesams. Ir ne visuomet geriems“, – priminė A. Natkevičiūtė.

Dainos herojė kalba apie nelaimingą ar prarastą meilę, sėdėdama ant balkono krašto plėšo laiškus: „Iš devinto aukšto aukšto namo žiūri ilgai, apie laimę prisimena.“

„Kitas dainos herojus lyg ir sako, kad pasaulyje yra tiek gerų dalykų, dėl kurių verta gyventi. Bet daina nepasibaigia tuo, jog mergaitė nueina gerti kavos su tuo, kuris norėtų jai padėti ir ją išgelbėti. Dainuojama, kad „kartais žmonės laimę randa mirty, nes būna – meilė pasibaigia“. Kur tai veda? Jai tai, kad nusizudyti nusprendusio žmogaus atkalbėti nuo to neverta ir neįmanoma? – klausė A. Natkevičiūtė.

Moteris tikino, kad nekelia klausimo apie dainos uždraudimą, ji skatina platesnes diskusijas, į kurias turėtų jungtis ne tik specialistai, bet ir mokytojai. Jie turėtų padėti jaunimui susigaudyti jausmose.

„Vyresnieji, tėvai, artimieji turėtų atpažinti nerimą keliančius dalykus ir apie tai kalbėtis su vaikais ir paugliais“, – paragino du vaikus augtinanti moteris.

Įtaka gali būti siaubinga

Klaipėdos pedagoginės psichologinės tarnybos psichologė Arminė Petkutė konstatavo du sukrečiančius faktus – depresija sergančių vaikų amžius jaunėja, o pasitraukimo iš gyvenimo kelių renka visi daugiau pauglių.

Moteris yra rašiusi mokslinį darbą, kuriame ieškojo atsakymų, kaip pauglius veikia įvairių kūrėjų muzika ar kitos meno rūšys, kurios gali skatinti suicidinius polinkius.

„Tam tikri kūriniai gali pastiprinti ir paskatinti savižudybę. Į depresiją linkusių asmenybių

mąstymas yra visiškai kitoks nei sveikų žmonių. Jiems atrodo, kad tai yra pats geriausias dalykas, ir išėjimas yra normalus, struktūruotas pasirinkimas. Suaugę ar sveiki to nesupranta. Šiuo metu daugėja itin jauno amžiaus vaikų, kurie linksta į depresiją. Aš susiduriu net su aštuonerių ar devynerių metų vaikais, kurie kalba, kad nebenori gyventi, jie kelia tokius klausimus – kam iš viso jie gimė? Išgirdus tokius pasakymus, būtina kalbėtis, būtina analizuoti, kas vyksta su vaiku“, – aiškino specialistė.

Mergaitės – jautresnės

Psichologė paneigė mitą, kad į depresiją linkusių vaikų neįmanoma iš tokios būsenos išvaduoti.

„Įmanoma. Reikia dirbti. Net blogiausiais atvejais galima padėti. Aš turėjau savo praktikoje skaudų įvykį, kai nepavyko įveikti problemų. Labai sukrečianti patirtis, tačiau stengtis verta ir reikia“, – prisipažino psichologė.

Specialistė tikino, jog mokslininkai yra įrodę ryšį, kad muzika ypatingą įtaką daro mergaitėms – jos jautresnės ir imlesnės emocijoms.

„Anksčiau buvo kalbama apie roką ar metalą, esą šis stilius skatina savižudybę. Nieko panašaus, stilius nieko nekeičia, kalbame apie dainų tekstus ir sukeliame emocijas. Jei vaikas linkęs į depresiją, tai reikšia neurologinius dalykus. Pačiam vaikui suicidinės mintys gali kilti nuo menko postūmio. Svarbu atskirti tam tikrus dalykus – savižudybės romantizavimas, tam tikrų asmenybių, kalbančių apie suicidinius momentus, idealizavimas. Tai nėra kalba apie kūrybą ar meną“, – paaiškino psichologė.

Specialistė atvirai aiškino, kad imitacijos efekto nesukelia tos as-

menybės, kurios realiai yra linkusios į depresiją.

„Žmonės galvoja, jog fizinis skausmas yra labai stiprus. Tačiau negalvojama, kad tik psichologinis skausmas žmogaus gyvenimą paverčia nepakeliamu“, – patikino psichologė.

Pavojingos emocijų paieškos

Kitas momentas, apie kurį prabyla vis daugiau psichologų, – vadinaujamųjų *influencerių*, nuomonės formuotojų, įtakdaryų vaidmuo modernioje visuomenėje.

„Pavyzdys yra atlikėjo Kurto Cobaino likimas. Jis – puikus atlikėjas, kūres įstabią muziką, tačiau jokiū būdu paugliui nevalia formuoti akcentu, kad tik pasitraukimu iš gyvenimo šis atlikėjas žymus. Tai yra žinomas muzikantas, garsėjęs kūryba. Vaikai renkia tai atskirti, kad jis nevestų klaidingų sąsajų. Paaugliai nesugeba to atskirti. Emociškai nestabilūs vaikai sunkiai atsirenka informaciją jos šraute, jie sunkiai suvokia vertybes. Kelias vienintelis – stebėti, kokią muziką ir kokias knygas skaito vaikas. Pastebėjus įtartinas mintis keliančius dalykus, būtina klausiti vaiko, kodėl jis klausia tokios muzikos, ką ji jam sukelia? Negalima barti, bausti ar kitaip pamokslauti, nes vaikas atšaus, jog suaugęs nieko nesupranta. Vaistas – domėtis vaiko emociju pasauliu. Vaikai linkę kalbėtis, tik dažniausiai jie pirmi pokalbio neįpradeda. Štai ir atsakymas“, – patarė specialistė.

Psichologė pastebėjo ir kitą momentą, kuris vyrauja šių laikų jaunomeneje:

„Jei tai nešūrpina, negąsdina, nesukelia maksimalių emocijų, tai yra neįdomu“, – pasakojo A. Petkutė.

Lietuviai mėgsta liūdesį

Dainų atlikėjas V. Baumila tikina jau pastebėjęs socialinėje erdvėje įsuktą diskusiją.

„Kokie čia absurda? Uždrauskieme knygas ir filmus, kuriuose yra savižudybės scenų. Net nemalonu veltis į diskusiją, nes kas nors manė gali apkaltinti, kad esu neempatiškas ir nejautus. Aš esu už tai, kad apie tokio lygio problemas būtų kalbama, būtina kalbėti apie pagalbą tokiems žmonėms. Internetas yra tapęs socialinio mąstymo terpe. Kaip įrankis, skirtas nuolat kovoti prieš ką nors. Labai tikinasi, jog šiai dainai taip neatsitiks“, – vylysi V. Baumila.

Atlikėjas priminė, kad daina parašyta prieš dvylika metų.

„Teksto autorius yra Mindaugas Lapinskis. Reikia klausiti jo, ar jis tekstą kūrė paskatintas kokių nors savo išgyvenimų. O galbūt jis taikėsi į lietuvių būdą? Na, mes ne-

same amerikiečiai, kurie mėgsta linksma muziką. Bet tuomet galima kabinėtis prie visų liūdną muziką kuriančių autorių arba dainų, kurios kalba apie mirtį. Pavyzdžiui, Marijono Mikutavičiaus dainoje „Balintos sienos“ taip pat kalbama apie nelaimingą meilę. Gal geriau auklėti ir mokyti jaunimą atpažinti, kas yra tiesioginė išraiška ir kas yra kūryba“, – stulė V. Baumila.

Atlikėjas priminė JAV verdančias diskusijas tarp ginklų šalininkų ir jų priešininkų.

„Antroji konstitucijos pataisa kalba apie teisę kiekvienam amerikiečiui turėti ginklą. Tačiau kvaile girdėti, kai ši pataisa tapatinama su žudynių skatinimu mokyklose. Juk tai – absurdas“, – pastebėjo V. Baumila.

Pasakose – žiauresni dalykai

Dainų atlikėjas skatino plėsti diskusiją ir jaunimui aiškinti korybos esmę ir prasmę.

„Daina – kaip pasakojimas. Gal net ir pasaka. Mūsų pasakose yra gal net ir žiauresnių dalykų nei šioje dainoje. Juk tuomet psichologai nesako, kad pasakose romantizuojami vaikų deginimai krosnyje. Toks muzikos ir kūrybos užsiuolimas mus rumeša į viduramžių laikus“, – palygino atlikėjas.

V. Baumila stebėjosi internete įsiplieskusia diskusija, nes, jo galva, niekas nesugalvotų savižudybės skatinimu apkaltinti Japonijos rašytojo Haruki Murakami dėl romano „Norvegų giria“.

„Kaip neužsiūpėliau knygu, kurios rašo apie tai, taip neužsiūpėliau ir muzikos. Absurdiška būtų uždrausti, pavyzdžiui, 1989 m. pastatytą filmą „Mirusių poetų draugija“, o jame vienas pagrindinių vaidmenų atliko Robinas Williamsas, kuris pasitraukė iš gyvenimo. Tai juk filmas“, – teigė V. Baumila.

Grįždamas prie dainos „Mergaitė“ žodžiu, atlikėjas patikino, kad su kaltinimais, jog daina romanti-zuoja suicidines mintis, lyg ir sutiktų, bet tuo pat metu ir prieštarautų.

„Dainoje skamba žodžiai „su-stok, palauk, dar daug dalykų neatrasti“. Atsakyme pasigirsta nusivylusios herojės atsakas, bet nėra jokio veiksmo ar įvykio, kuris kalbėtų, kad herojė dainoje atima sau gyvybę. Taip nėra. Ten yra pamąstymai apie tai. Nebūtinai reikėtų tiesmukai suprasti, kad žmogus norėtų atimti sau gyvybę. Galbūt sėdėjimas ant balkono krašto tėra žmogaus būsenos nusakymas, jo išgyvenamų jausmų nupiešimas“, – akcentavo V. Baumila.